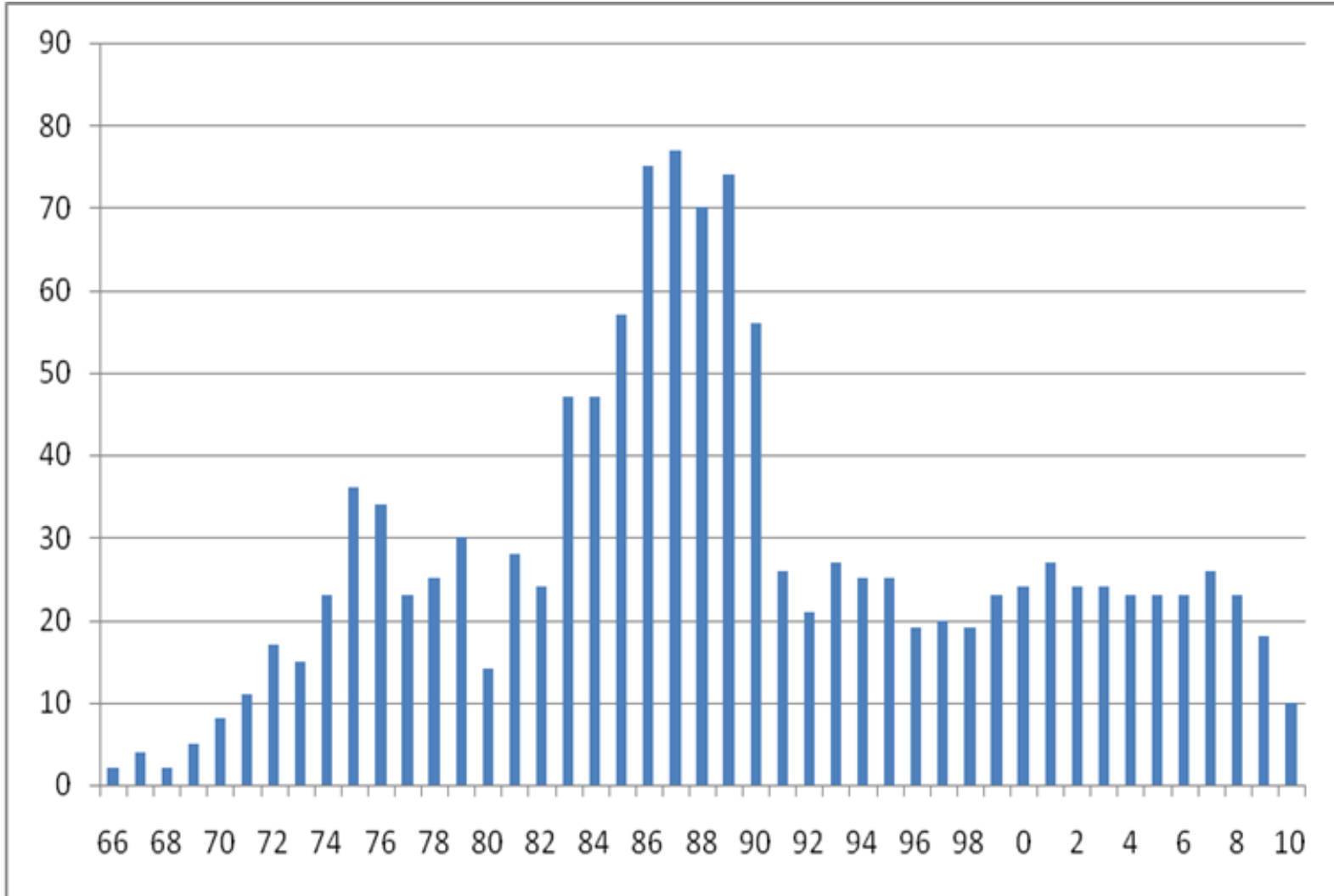

Vad har hänt och vad händer i Afrika?

Björn Lundgren

Svenskt skogsfolk i Afrika

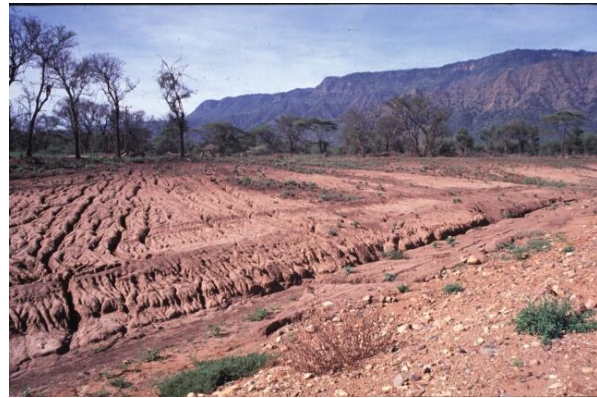

Den konventionella bilden

Elände, elände!

- Torka
- Erosion
- Svält
- Översvämningar
- Fattigdom
- Epidemier
- Inbördeskrig
- Terrorism
- Naturförstörelse
- Avskogning
- Befolkningsexplosion

**Sant, men överdrivet och lokalt,
och absolut inte hela bilden!**

Utvecklingstrender i dagens Afrika

- **Ekonomisk tillväxt: snitt i BNP för SSA c. 5% per år (Etiopien 9%); fattigdomen minskar**
- **Urbanisering: 40% lever i städer idag (jmf. Nairobi); byggboom i städer**
- **Utbildningsnivån och medelklassen ökar: fler än 60 mill. hushåll inkomst över USD 3000**
- **Köpkraft och efterfrågan ökar**
- **Stora infrastruktursatsningar – vägar, järnvägar, dammar och kraftverk, vindenergi, hamnar, flygplatser, m.m. – många 100 miljarder USD**
- **Utländska investeringar i areella näringar (på gott och ont!)**
- **Exporten ökar**

Skogar/träd och deras användning – läget idag och trender 1

- Fortsatt avskogning, men minskad takt
- Brännved och träkol fortsatt absolut största användningen – 80% av avverkning
- Industrivirke – 70-75 tusen m³sk/år (jmf. Sverige!); grov underskattning; endast "officiellt"
- Stor ökning av träd på jordbruksmark – agroforestry/woodlots
- Bönder och bysamfälligheter satsar på trädplanteringar
- Även storskaliga kommersiella investeringar i skogsplanteringar (markfrågan!)

Skogar/träd och deras användning – läget idag och trender 2

- Kraftigt ökad efterfrågan på skogsprodukter; inte enbart träkol, också byggnadsvirke, träpålar, möbler, m.m.
- Den ”inofficiella” sektorn ökar som ett resultat (enl. FAO tre ggr fler människor versamma än i officiell sektor)
- Regional och internationell handel ökar (Kina står idag för 80% av all virkesexport från Afrika!)

Skogar och träd håller på att få ett stort och erkänt ekonomiskt värde idag!

Potentialen för skötsel, skydd, utökning och användning av skogar och träd i Afrika alltmer uppenbar idag

- Ekonomisk drivkraft, inkomstkälla, arbetstillfällen
- Förädling, skogliga värdekedjor, industrier, entreprenörer,
- Handel och export av förädlade produkter
- Restaurering av degraderad mark (enl. WRI 100-tals miljoner ha i Afrika)
- Signifikanta bidrag till att uppnå olika utvecklings-, miljö- och klimatmål (SDGs m.m.)
- Afrikanska Unionen (AU) och många regeringar har börjat intressera sig för uthålligt skogsbruk (SFM)

Sammanfattning av den skogliga situationen i Afrika idag

- Fortsatt men minskande avskogning, huvudsakligen för jordbruk
- Kraftigt ökad efterfrågan på produkter och tjänster från skog och träd
- Bönder och bysamfälligheter alltmer engagerade i trädproduktion
- Stor del av expansionen sker i den informella (ibland illegala) sektorn
- Stor potential för ökad produktion, förädling, handel och export (Kina!)
- Regionala organ, nationella regeringar, myndigheter, organisationer, företag, m.fl. alltmer uttalat intresserade av utökat och uthålligt brukande av skogar och träd, både av ekonomiska, sociala och miljö-skäl
- **Men, fortsatt stor brist på tekniskt kunnande, relevant och stödjande policy och lagstiftning (eller efterlevnad av befintlig dito), fungerande värdekedjor, forsknings- och utbildningskapacitet, m.m.**

Vad behövs i Afrika idag?

Kraftig satsning på:

- **Tekniska frågor** som skogs- och trädskötsel för definierade målsättningar – trädslagsval, avverkningsteknik, inventeringar, skogsskydd (svampar, insekter, eld), m.m.
- **Ekonomiska frågor** som förädlingsindustri, handel, första värdekedjor, certifiering, m.m.
- **Sociala och institutionella frågor** som lagstiftning och policy, stärka organisationer (skogsägare, bygemenskaper, företagarföreningar), kapacitetsuppbyggnad inom forskning och utbildning, m.m.
- **Miljöfrågor** som rör skogars och träds bidrag till de globala utvecklingsmålen (SDG), klimatfrågan, skydd av biologisk mångfald, vattentillgång och kvalitet, m.m.

Slutsatser?

- Något av vårt skogliga bistånd till Afrika under "peak"-perioden 1970-2000 var lyckat – forsknings- och utbildningssamarbete, viss skogsskötselteknik, byskogsbruk (delar av), sågverk, markvård (trädens roll) och lite till
- *Men*, det mesta var "före sin tid", d.v.s. inte relevant eller efterfrågat under dåvarande omständigheter, innan det började finnas ett starkt ekonomiskt incitament att plantera och sköta skogar och träd
- *Nu däremot*, är mycket av våra erfarenheter av, och kunskap om, uthålligt skogs- och trädbruk, förädling av skogsråvara, skogliga värdekedjor, forskning och utbildning, skogens och trädets roll i klimat- och miljöfrågor, institutioner och lagstiftning, m.m., inte bara relevant utan också efterfrågat
- **Ett "omtag" av vårt skogliga samarbete med Afrika vore i högsta grad relevant och önskvärt idag; inte bara som traditionellt bistånd men mer som institutionella samarbeten och partnerskap finansierade på olika sätt (ex. SLU-AFF)**